

Nezakonit sklep vlade o imenovanju članov Upravnega odbora IZUM

civilna.iniciativa@zacobiss.net <civilna.iniciativa@zacobiss.net>

16. marec 2025 ob 17:48

Za: robert.golob@gov.si, tanja.fajon@gov.si, luka.mesec@gov.si, klemen.bostjancic@gov.si, matej.arcon@gov.si, borut.sajovic@gov.si, bostjan.poklukar@gov.si, andreja.katic@gov.si, franc.props@gov.si, valentina.prevolnik-rupel@gov.si, simon.maljevac@gov.si, bojan.kumer@gov.si, vinko.logaj@gov.si, igor.papic@gov.si, matjaz.han@gov.si, asta.vrecko@gov.si, mateja.calusic@gov.si, alenka.bratusek@gov.si, joze.novak@gov.si, aleksander.jevsek@gov.si, ksenija.klampfer@gov.si, rado.feles@gov.si
Kp: gp.kpv@gov.si, gp.mzez@gov.si, gp.mddsz@gov.si, gp.mf@gov.si, urad.slovinci@gov.si, glavna.pisarna@mors.si, gp.mnz@gov.si, gp.mp@gov.si, gp.mju@gov.si, gp.mz@gov.si, gp.msp@gov.si, gp.mope@gov.si, gp.mvi@gov.si, gp.mvzi@gov.si, gp.mgts@gov.si, gp.mk@gov.si, gp.mkgp@gov.si, gp.mzi@gov.si, gp.mnvp@gov.si, gp.mkrr@gov.si, gp.mdp@gov.si, gp.svz@gov.si

Spoštovani člani Vlade Republike Slovenije in direktor Službe vlade za zakonodajo!

Na 143. redni seji vlade 27. februarja ste sprejeli sklep o imenovanju članov upravnega odbora Instituta informacijskih znanosti (IZUM) za naslednji štiriletni mandat. Rutinska zadeva, če ne bi šlo za načrtno izigravanje zakonodaje in stroke v korist nekompetentnemu in posledično pogubnemu upravljanju in vodenju IZUM-a, ki je bil leta 1992 zaradi načrtovane širitve knjižnične mreže [COBISS.Net](#) na mojo pobudo izločen iz Univerze v Mariboru in z vladnim odlokom preoblikovan v samostojni javni zavod. Sestavo organa upravljanja IZUM-a danes določajo trije zakoni ([Zakon o knjižničarstvu](#), [Zakon o ratifikaciji sporazuma med Republiko Slovenijo in UNESCO-m](#) in [Zakon o znanstveno raziskovalni in inovacijski dejavnosti](#)) ter nezakonit vladni [Sklep o ustanovitvi Instituta informacijskih znanosti](#) (na katerega se sklicujete), vsak drugače. Poleg tega v imenovanem 9-članskem upravnem odboru ni nikogar, ki bi bil strokovnjak za razvoj in vzdrževanje računalniško podprtih informacijskih sistemov.

Zakonska zmeda je nazorno predstavljena v članku [Genialna logika Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport: 3 x nezakonito = zakonito!](#) z dne 18. 10. 2022. Uredništvo PortalPLUS-a je v začetku oktobra 2022 Službi vlade za zakonodajo zastavilo nekaj vprašanj glede zakonitosti sestave Upravnega odbora IZUM-a in njegovih sklepov, navedena vladna služba pa je zadevo odstopila v reševanje takratnemu Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) - Direktoratu za znanost. Sledilo je pojasnilo MIZŠ: "Na vaša vprašanja, ki ste nam jih zastavili, odgovarjamo: Menimo, da je ureditev zakonita in predstavlja ustrezno implementacijo Sporazuma z Unescom." Ignoriranje ustave in zakonodaje, sestava UO IZUM-a pa je povsem v nasprotju z navedenim Sporazumom!

Na posledice nekompetentnega upravljanja in vodenja IZUM-a ter podcenjevalnega odnosa Vlade RS do projekta COBISS.Net sem marca 2023 opozoril v članku [Uničevanje izvoznega potenciala IZUM-a pod pokroviteljstvom Direktorata za znanost na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije](#).

V članku [Politično zavožen projekt COBISS.Net: sprenevedanja, zavajanja in skrivalnice](#) z dne 17. 4. 2024 lahko med drugim preberete, da je marca 2024 uredništvo +PORTAL-a zastavilo Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI) vprašanje: "Zakaj Sklep o ustanovitvi Instituta informacijskih znanosti še niste uskladili z Zakonom o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (zakonski rok za to je bil 30. april 2022) in zakaj sestavo upravnega odbora IZUM-a ne uskladite s sporazumom med Republiko Slovenijo in UNESCO-m iz leta 2012?" Odgovor MVZI: "Sklep o ustanovitvi je v medresorskem usklajevanju z Ministrstvom za kulturo in bo šel v vladno potrditev takoj, ko bo le-to zaključeno." K temu je bilo dodanih še nekaj zavajajočih pojasnil in laži, kar vse je predstavljeno v navedenem članku.

Junija 2024 sem v imenu [Civilne iniciative za rešitev strateških razvojnih vprašanj javnega zavoda IZUM in projekta COBISS.Net](#) na nujnost spremembe akta o ustanovitvi IZUM-a (zaradi nujne spremembe sestave organa upravljanja IZUM-a) opozoril enajst državnih sekretarjev (KPV, MZEZ, MVZI, MK, MVI, MDP), 7. oktobra pa ponovno dr. Jureta Gašpariča (MVZI) in Matevža Čelika Vidmarja (MK), a odziva ni bilo. Nazadnje sem problematiko projekta COBISS.Net in upravljanja IZUM-a predstavil v [Odpitem pismu vladajočim političnim strukturam in slovenskim knjižnicam](#), ki ste ga nekateri 15. 1. 2025 prejeli neposredno, objavili pa so ga tudi nekateri mediji (+PORTAL) z naslovom [Ko se združita politična moč birokratov in negativna kadrovska selekcija, imamo katastrofo](#). Odzval se je le direktor Službe vlade za zakonodajo z dopisom Ministrstvu za kulturo, Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije ter Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve: "V prilogi vam kot pristojnim organom v reševanje odstopamo dopis g. Seljaka, ki se nanaša na COBISS.Net ter upravljanje in vodenje IZUM." Odziva ni bilo!

Konec januarja je MVZI od uredništva +PORTAL-a prejel naslednja vprašanja:

"Spomladi 2024 ste nam pojasnili, da je Sklep o ustanovitvi Instituta informacijskih znanosti v medresorskem usklajevanju z Ministrstvom za kulturo in bo šel v vladno potrditev takoj, ko bo to zaključeno. Zakaj se to še ni zgodilo, ko pa se je zakonski rok za uskladitev navedenega akta z Zakonom o znanstveno-raziskovalni in inovacijski dejavnosti iztekel že 30. aprila 2022, aktualnemu Upravnemu odboru v 3 x nezakoniti sestavi pa mandat poteče 21. februarja 2025? Ali imate namen vladi ponovno predlagati imenovanje Upravnega odbora IZUM-a v nezakoniti in strokovno nekompetentni sestavi?"

Odgovor MVZI: "Sklep o ustanovitvi javnega infrastrukturnega zavoda Institut informacijskih znanosti je v medresorski obravnavi. Sestava zdajšnjega upravnega odbora IZUM je določena glede na 46. člen veljavnega Zakona o knjižničarstvu."

Uskladitev ustanovitvenega akta IZUM-a z veljavno zakonodajo nekemu v vladi očitno ni v interesu. Sestava zdajšnjega upravnega odbora IZUM tudi ni določena glede na 46. člen veljavnega Zakona o knjižničarstvu, kot zavajajoče navaja MVZI, ker po zadnji spremembi Sklepa o ustanovitvi Instituta informacijskih znanosti leta 2016 (zmanjšanje števila članov iz 11 na 9) ni več upoštevano, da IZUM poleg nalog knjižničnega informacijskega servisa opravlja še druge dejavnosti. Na drugo vprašanje MVZI ni odgovoril, se je pa odgovor zgodil 27. 2. 2025 z uvodoma citiranim sklepom vlade. Očitno Služba vlade za zakonodajo ne preverja zakonitosti sklepov vlade ali pa so visoki državni uradniki na MVZI močnejši in sem v odprtem pismu z dne 15. 1. 2025 pravilno sklepal: "Aktualnemu UO 21. 2. 2025 poteče mandat in očitno bo dr. Tomaž Boh ustregel dr. Alešu Bošnjaku (svojemu kolegu in prijatelju, kot ga je poimenoval na konferenci COBISS 2024) in bo vlada ponovno imenovala UO, ki ga bo brezpogojno podpiral."

Pogubno upravljanje in vodenje IZUM-a ter razgrajevanje razvojnega in izvoznega potenciala IZUM-a se bo torej nadaljevalo. Posledice kadrovskega siromašenja IZUM-a zahtevnejši uporabniki COBISS-a že prepoznajo, za direktorja IZUM-a pa so očitno pomembnejše promocijske in podporne aktivnosti pri nabavi in vzdrževanju superračunalnikov, za kar so mu bili doslej tudi nekateri člani UO v konfliktu interesov še posebej hvaležni.

Če je bil leta 2018 (poleg razpoložljivih evropskih sredstev za vzhodno kohezijsko regijo) razpoložljiv računalniški prostor (zgrajen tudi z evropskimi sredstvi zaradi načrtovane širitve mreže COBISS.Net) edini razlog za vključitev IZUM-a v projekt HPC RIVR (kadra za to IZUM ni imel in je v naslednjih letih mukoma sestavil ekipo 7 sodelavcev za vzdrževanje superračunalnika Vega), se danes zastavljata dve vprašanji: (1) Zakaj vodstvo IZUM-a (125-članskega kolektiva) odstopa od vizije razvoja mreže COBISS.Net in večanja izvoza izvirnega slovenskega znanja (organizacijski model sistema COBISS in mreže COBISS.Net je svetovna inovacija brez konkurence)? ter

(2) Zakaj IZUM načrtuje, da bo ob pomoči ARNES-a in Instituta Jožef Stefan prevzel še upravljanje, vzdrževanje in administracijo novega superračunalnika za tovarno umetne inteligence, za kar bo moral najti in zaposliti še 13 novih sodelavcev?

Ob tem bo verjetno tudi novi Upravni odbor IZUM-a ugotovil le, da je bilo tako dogovorjeno na višji ravni, poslušnemu direktorju pa zato pripadajo pohvale in nagrade. Bo pa IZUM moral v proračun vrniti znatna sredstva z zamudnimi obrestmi od leta 2019 dalje, če bo sodišče ugodilo tožbi MVZI zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri vzpostavitvi oskrbne infrastrukture za HPC RIVR.

Ko smo na vrhuncu uspešnosti IZUM-a leta 2010 ugotovili, da IZUM brez spremembe statusa javnega zavoda in politične koordinacije mednarodnih aktivnosti dolgoročno ne more biti uspešen, na MVZI nismo našli sogovornika za rešitev odprtih vprašanj. Ob tem na vseh drugih področjih javnega sektorja in državne uprave informacijske sisteme in podporne računalniške aplikacije razvijajo in vzdržujejo gospodarske družbe, ki pri zaposlovanju in nagrajevanju informatikov niso odvisne od volje državnih uradnikov in pravil, ki veljajo za javne uslužbenke. Za ilustracijo anomalije: Najbolje plačana delovna mesta informatikov v sektorju razvoja programske opreme v IZUM-u so "področni podsekretar" in "področni sekretar".

Statusne rešitve: IZUM bi morali preoblikovati v neprofitno gospodarsko družbo v državni lasti (s koncesijo za izvajanje dela dejavnosti pod pogoji javne službe) in mu omogočiti, da razvije strateška partnerstva na mednarodni sceni. Njegov monopolni položaj v Sloveniji zaposlenim sicer zagotavlja socialno varnost, nekaterim pa tudi lagodno službo brez ambicij. Trajna kakovost informacijskih rešitev in storitev pa ni samoumevna brez konkurence na mednarodni sceni. Vzdrževanje in upravljanje superračunalnika je drugačna dejavnost, bližja dejavnosti ARNES-a. Zato bi morali sektor HPC - Superračunalništvo (7 zaposlenih) čim prej izločiti iz IZUM-a in bodisi pridružiti ARNES-u kot mariborski oddelek ali ustanoviti samostojni javni infrastrukturni zavod (nacionalni superračunalniški center) s sedežem v Mariboru.

Problematika je celovito in kronološko predstavljena na spletni strani www.zacobiss.net.

Lep pozdrav!

Mag. Tomaž Seljak
Vodilni avtor sistemov COBISS in SICRIS,
pobudnik ustanovitve in dolgoletni direktor IZUM-a
ter dolgoletni koordinator projekta COBISS.Net